

TTB Yönetim Kurulu Başkanı Ergan, Afrika'nın orta-doğu bölgesinde yer alan bağımsız ülke Tanzanya ziyaretini **günebakış**'a değerlendirdi

Hayatı öğretmek için gidilmeli...

Trabzon Ticaret Borsası (TTB) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Ergan, Afrika'nın orta-doğu bölgesinde yer alan bağımsız ülkesi Tanzanya ziyaretini günebakış'a değerlendirdi. Bir süre önce Sakarya Ticaret Borsası ile kardeş borsa anlaşması protokolü imzalayan Trabzon Ticaret Borsası, Sakarya Borsasının daveti üzerine Tanzanya'ya gitti. Başkan Ergan "Ticaret açısından değil 'Bir Müslüman olarak ben ne yapabilirim?' diye düşündüm. Oraya gidip, insanlara bahçe yapmayı öğretmek lazım... O kadar toprak ve hayvan zenginliğinin olduğu yerde açlık olur mu? Hayvanların sütünden nasıl faydalanılır bilmiyorlar. Gidip, öğretmek lazım, hayvanları sağmıyorlar. Bakmıyorlar. Hayvan var ama peynir, yağ, yoğurt üretmiyorlar." dedi.

Tanzanya ülkesi tarım açısından elverişli mi?

Eyüp Ergan: Afrika'da Hint Okyanusu'na bakan ülkelerin coğrafi yapısı tarıma çok elverişli... Mesela mandalina veya portakal yılda üç defa ürün veriyor. İki tarafı denizlerle çevrili... Böyle bir ülkede kıtlık olmaz. İçme suyunda problem yaşanabilir ama sulamada sorun yaşanmaz. Kuyu açmak bugünkü şartlarda zor değil, maliyetli değil. Devlet her yerde kuyu açabilir.

En son Tanzanya'dan döndünüz. Bize Tanzanya'yı genel hatları ile anlatır mısınız?

Eyüp Ergan: Önce bölgede İngilizler hüküm sürmüş sonra yerini Fransız sömürgecilerine bırakmış. Arabaların direksiyonu sağda mesela, İngilizler hüküm sürmüş... Ülkenin tüm madenlerini de Avrupa işletiyor. İnanılmaz tarım arazileri var. Ama mesela tarımı bilmiyorlar. Orada köyler var 5-10 hanelik. Biz de ziyaret ettik. Mısır unu lapaşı tüketiyorlar. Bugün unu yok edecek kadar az. Ekmek tüketimi yok. Çünkü buğday üretmiyorlar. Yine evleri dikkatimi çekti. Pencere var ama camı yok. Çok sıcak olduğu için ihtiyaç yok sanırım. Çok fazla eşyaları olmadığı için hırsızlık da söz konusu değil. Fakir bir ülke ama otelleri enteresan derecede pahalı... Yine örnek vermek gerekirse 3 tane tavuk dürüm 50 dolar... Yine her yerde pazarlar var. Tezgâhlarda meyve satıyorlar. Muhteşem bir tarım ülkesi her şey yetiştiriyor. Mısır yine çok fazla var... Bizler 1970'li yıllarda bir araya gelir televizyon seyrederdik. Şimdi onlar o seviyede hep birlikte oturup, televizyon izliyorlar. Mesela Avrupa maçlarını oturup, izliyorlar. Çok rahatlar ve yaşama dair kaygıları yok.

Nüfus olarak genç bir yapıya mı sahip?

Eyüp Ergan: Evet nüfusu genç. Genç nüfus çok fazla olduğu için doğum oranı da yüksek ama yaş ortalaması düşük. Çok yaşlı görmedim... Tanzanya'ya çok yakın olan Zanzibar Adası var. Yüzde 90'ını Müslüman, fakat bir Müslüman adabı ve erkânı yok... Zanzibar Tarım Bakanlığına gittik. Ama bir devlet erkânı da yok... Zanzibar'da yapılan yeni bir camii var oraya Cuma namazına gittiğimizde içinin dolu olduğunu gördük. İran Camisi de vardı, oraya gitmedim. İçinde düşün yapıyorlar... Zanzibar'ın nüfusu yaklaşık 1,5 milyon. Trabzon'un neredeyse iki katı...

Ticaret Borsası olarak çayı mı tanıtıyorsunuz?

Eyüp Ergan: Sakarya ve Tekirdağ Borsasının Zanzibar ve Türk Büyükelçiliğiyle oraya "ne yapabili-

lizir?" diye bir girişimleri oldu. Trabzon Borsası ile Sakarya Borsası da kardeş borsa anlaşması imzalamıştı. Onlar bizimde katılmamızı teklif ettiler. Oranın bakanı, valisi ile görüştük. Sakarya Belediye Başkanı Ekrem Yüce de geldi. Sayın Yüce Zanzibar ile kardeşlik protokolü imzaladı. Beyazlardan zamanında nefret etmişler ama beyaz Müslümanları seviyorlar. İn-

gilizler, Fransızlar hiçbir şey getirmemişler. Biz Müslüman olduğumuzu söyleyip, ismimizi söylediğimizde gülüyorlar. Fransızlar onların ismine kadar etki etmişler. Tam bir Fransız sömürgeci gibi...Hala atamamışlar üzerlerinden...

Kanunlar nasıl işliyor? İslami Hükmüler geçerli mi?

Eyüp Ergan: Kısmen geçerli. Birazda sosyal hayatta.. Zanzibar Başkanlığı çok eşliliği serbest bırakmış. Adam eş olarak bir tane Müslüman alıyorsa bir tane de Hristiyan alabiliyor. Din kavgası yok. Devlete güven yine çok iyi. Buradan giderken hırsızlık konusunda uyardılar ama çok az. Kavga gürültü yok denecek kadar az. Bu konularda iyiler. Oralar akıllı ve çalışkan bir toplumun elinde olursa yeryüzünün cenneti olabilir. Polis devleti gibi... Yabancı hayvanların serbest dolaşabildiği bölgeler var. Eğitim düzeyi biraz yükselse, insiyatif alabilseler sanırım kurtarabilirler. Hala Fransa'nın tahakkümü altındalar.

Tanzanya'da yönetiminde Hristiyanlar mı daha ağırlıklı?

Eyüp Ergan: Bir önceki Cumhurbaşkanı Müslüman'dı bu yenisi Hristiyan... Müslüman Cumhurbaşkanının gidişinin ardından, hızlı tren işini Türkiye'ye vermişler. Yapı-Tek yapıyor.

tırım yapmak da güvene dayanıyor. 10-20 milyonluk bir yatırım protokole dayanıyor. İnsanlar da buna güvenemiyor. Orada biri çıksa "ben ihtilal yaptım" dese, bitti. Elinizden arazileri alırsalar iş bitti. Değişen Cumhurbaşkanı birçoklarının elinden arazileri almış. Devlet olarak tam oturmadığı için biraz sıkıntılı. Ticaret açısından düşünmüyorum ama "bir Müslüman olarak ben ne yapabilirim?" diye gidilmeli. Oraya gidip, insanlara bahçe yapmayı öğretmek lazım... Hayvanların sütünden nasıl faydalanılır öğretmek lazım, hayvanları sağmıyorlar. Bakmıyorlar. Peynir, yağ, yoğurt üretmiyorlar. O kadar ineğin olduğu yerde açlık olur mu? Ama sağmıyorlar. Bir ineği 100 dolara kesiyorlar. Mesela hayır olsun diye kestirilip, dağıtılabilir. Bizim bilgimiz yoktu, sonrasında öğrendik. Paraları olmadığı için onlar alamıyor. İneklerin sütleri yerlere akıyor.

Türkiye'nin eğitim anlamında orda bir yatırımı var mı?

Eyüp Ergan: Maarif Vakfının okul-

Sizin Türkiye'den gidip, orada tarım yapma şansınız var mı? Düşündünüz mü?

Eyüp Ergan: Devlet araziye 99 yıllığına kiralyor. Büyün araziler devletin, arazi satmıyor. Bizle gelen tarım kredi kooperatifleri vardı. Bu kredi kooperatifleri gübre konusunda anlaşmalar yaptı. Bir un fabrikası sahibi orada açılmış ama işletilemeyen bir un fabrikası ile ilgili yatırım yaptı. Orada bir ya-

ları var. Maarif vakfı FETÖ'nün okullarını almış. Cumhurbaşkanı yardımcım edeceğim diye söz vermiş. Bu FETÖ'nün okullarını alın demiş. Bizim gitme nedenimiz de biraz o amaçlı. Türkleri orada görsünler.

Siz Trabzon Borsası olarak bir anlaşma imzaladınız mı? Bir kararla döndünüz mü?

Eyüp Ergan: Zanzibar Belediye Başkanı ve valisiyle görüştük. Onları davet ettik. Onlar da buraya gelirse yardımcı olmayı düşünüyoruz. Ticari değil, insani olarak... Parasını gönderip, kurban kestirip, dağıttırabiliriz. Onlarda para olmadığı için alıp, kesemiyorlar. Ticaret yapamıyorlar. Üretemiyorlar. Un bura-dan pahalı, demir yine iki katı... Çok şey pahalı... Demiri Çin'den değil Newyork'tan getiriyorlar. Tarım da yok. Kahvaltı kültürü yok. Hiçbir şey yok. Ama insanlar bütün gün dolaşıyorlar. Un bulamacı tüketiliyor sürekli. Bizim Mısır ununa benziyor. Bakkalında da sadece piring, mısır unu, su var, o kadar. Otel de bir su aldık 3 dolar. Oraya gidilip de tatil yapılırmı yapılmaz. Otelleri çok pahalı. Sadece denizi var. Ama gidilip, görül-meli ve orta vadede kalınarak insanlara yardım edilmeli. Tavsiye ediyorum biz 8 gün kaldık. Daha fazla kalınmalı ve bir program çerçevesinde olmalı. **Filiz YILDIRIM**